

cfu

PÆDAGOGISK VEJLEDNING
'SÅ SER MAN LIGE'

TITEL 'SÅ SER MAN LIGE'

Tema: Noveller, Ensomhed, Kærlighed, Døden

Fag: Dansk

Målgruppe: 7. - 10. klasse

Om bogen:

13 klassiske Kim Fupz-noveller fyldt med absurde fortællinger, humor og noget mellem linjerne. Novellerne er oplagte at benytte enkeltvis i forhold til flere af de mest populære danskforløb i udskoling. Herunder fx 'Døden', 'Identitet' og 'Ensomhed'.

- En mand, et æg, en dame
- Forbrydelser
- Nu med vinger
- Ondskabens triumf
- Et rent hjerte
- Dyr eller menneske
- Den heldige pige
- Troidene der ville bo i rækkehus
- Plantekrigen
- Damen der blev sin egen hund
- Døden får nok
- Museet for følelser
- Himmerige

Faglig relevans/Kompetenceområder:

Arbejdet med 'Så ser man lige' er oplagt som bidrag til forfatterskabslæsning med Kim Fupz Aakeson i centrum. De enkelte noveller kan uden problemer anvendes individuelt og teksterne behøver på ingen måde at blive læst samlet. 'Så ser man lige' er derfor relevant at drysse ud over flere udskolingsår i dansk - og flere af teksterne egner sig særdeles godt som prøveoplæg.

Om den pædagogiske vejledning:

Den pædagogiske vejledning tager udgangspunkt i tre af novellesamlingens stærkeste kort. 'En mand, et æg, en dame', 'Forbrydelser' og 'Døden får nok'. Her gives der bl.a. spørgsmål til teksten, forslag til kreative litterære greb og tematiserede danskforløb, der passer til den enkelte novelle.

EN MAND, ET ÆG, EN DAME

Kort om novellen

En lidt ensom mand finder en bog på biblioteket. "Sådan laver man alt muligt". Her læser han om, hvordan man laver et barn - og da han tit føler sig lidt alene, lyder det som en god idé. Han kigger på opskriften. Først skal han bruge et æg, det finder han i det lokale minimarked. Her finder han også en dame. Hende får han brug for senere i opskriften ...

Inden at manden får set sig om, så kører hovedet rundt med overvejelser om daginstitution, børneopdragelse og kighoste.

Spørgsmål til teksten

- Hvordan har manden det, før han finder bogen på biblioteket?
- Hvad ændrer sig mest i mandens liv?
- Hvad kendetegner dialogen mellem manden og damen?
- Hvad kan du finde af realistiske og urealistiske situationer i novellen?
- Hvordan tolker du slutningen? "Alting var på en måde bare nemmere før". Er livet blevet bedre eller værre for manden?

Forslag til litterære greb

- Lav og forklar hele opskriften, inklusiv ingredienser og fremgangsmåde, til hvordan man laver et barn.
- Genskab hele novellen som et langt emoji-resumé
- Lav forsiden til bogen 'Sådan laver du alt muligt'
- Forestil dig den lille familie (manden, damen og barnet) om 10 år. Beskriv en helt almindelig hverdag for dem.
- Omskriv en af dialogerne fra minimarkedet til et lille skuespil. Øv jer på manuskriptet og opfør det for de andre i klassen.

Bidrag til et danskforløb

'En mand, et æg, en dame' behandler på ensomheden og kærligheden, men vil nok komme allerbedst til sin ret i et tværfagligt SSF-forløb, hvor novellen kan bruges på at tage hul på samtaler om eksempelvis forplantning. Her vil teksten være et humoristisk indslag, der alligevel gemmer på dybde og viden. Man kan også vælge at arbejde med mandens udvikling fra ensom fætter til familiefar.

Har man fokus på sidstnævnte, så kan novellen evt. inddrages i et parløb med denne kronik om moderne familier; <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kronik/tragedien-om-den-moderne-familie>.

FORBRYDELSER

Kort om novellen

Et land forbyder kærlighed. Det har simpelthen haft for mange negative konsekvenser. En arbejdsløs mand forstår det godt, han kan selv huske at have været ramt af det engang. Ministerens ord går derfor rent ind hos ham.

På grund af alle de nye love i forbindelse med forbudet mod kærlighed, så ender den arbejdsløse mand med at få et arbejde. Han bliver bl.a. opsynsmand og holder styr på gader og påtaler kærtegn. Da folk efter et stykke tid mister respekten for loven, så beslutter ministeren at skabe strengere straffe og pludselig står manden en dag som bøddel overfor den kvinde, som han engang elskede.

Spørgsmål til teksten

- Hvilke argumenter har ministeren for at forbyde kærlighed?
- Hvorfor og hvordan kan den arbejdsløse mand genkende ministerens ord?
- Hvordan reagerer befolkningen - og hvordan tror du, at den ville reagere i virkeligheden?
- Hvad kendetegner dialogen mellem manden og damen?
- Hvilke 10 ord er de mest centrale - og går oftest igen?
- Hvordan forstår du slutningen? Kan man sige, at 'Kærligheden overvinder alt'?

Forslag til litterære greb

- Lav novellen om til et lokalt tv-indslag, hvor I fortæller om ministerens beslutning og interviewer folk på gaden
- Skab et illustrativt og visuelt haiku-digt, der både fortæller om novellens handling og tema.
- Skriv mandens dagbog med tre opslag. Et fra før ministerens beslutning. Et hvor han arbejder for at bekæmpe kærligheden. Et fra dagen, hvor han som bøddel genser sin kærlighed.
- Lav en kampagne med slogans, brochurer, reklamer og plakater, der forbyder kærlighed på jeres skole.
- Fortsæt novellen og skriv en ny slutning på teksten

Bidrag til et danskforløb

'Forbrydelser' handler først og fremmest om kærlighed, men behandler også temaer som ensomhed, magt og selvfølgelig love og forbrydelser. Novellen er derfor oplagt i disse tematiske sammenhænge. Som en lidt alternativ perspektivering kunne man læse Tom Kristensens lyrikklassiker 'Henrettelsen' fra 1922 og sammenfatte den med sidste afsnit i novellen, hvor bøddel og offer i mere end bogstavelig forstand krydser klinger; https://krabat.menneske.dk/_digte/poldigte/Kristensen.html.

DØDEN FÅR NOK

Kort om novellen

Døden gider ikke mere. Den er kørt træt i arbejdet, orker det ikke - og drømmer bare om et lille fornuftigt hus et sted. Han har lidt kig på Bramming, da boligpriserne tilsyneladende er til at have med at gøre dér. Her vil Døden bare gå og hygge sig med et blomsterbed. Og Døden mener det dødalvorligt - og gør alvor af det. Konsekvensen udebliver selvfølgelig ikke. Folk holder op med at tage sig sammen, arbejde og bruge tiden fornuftigt - for pludselig er der jo masser af tid...

Spørgsmål til teksten

- Hvorfor bliver Døden træt af sit arbejde og hvilken slags chef er Døden egentlig?
- Hvordan reagerer folk på visheden om, at døden ikke venter forude?
- Hvordan bruger Kim Fupz Aakeson humor og overdrivelser i teksten?
- Hvilket budskab gemmer sig bag novellen 'Døden får nok'?
- Hvordan fremstilles Døden i den medfølgende illustration?

Forslag til litterære greb

- Lav Dødens SoMe-konto. Hvad poster Døden på sin Instagram, TikTok eller Snapchat?
- Lav et Diskussionspanel: Hvilke konsekvenser vil det få, hvis vi pludselig bliver udødelige?
- Forestil dig, at du selv søger jobbet som Døden. Skriv en jobansøgning, hvor du argumenterer for, at det lige præcis er dig, som skal overtage arbejdet som Døden!
- Lav en Citatfigur med udgangspunkt i tekstens tema, sprog og indhold. Det kan fx være en figur af manden med leen eller en ukrudtshave, som I skriver på.
- Skriv et digt med titlen 'N-O-K'. Det skal handle om alle de ting i livet, som du har fået nok af.

Bidrag til et danskforløb

Det er meget oplagt at inddrage denne novelle i et danskforløb, der kredser om døden som tema. Den humoristiske og groteske tilgang til et tema, der sommetider kan være svært at tale om og tabubelagt, gør at denne novelle vil være et kærkomment bidrag til et alvorstungt danskforløb.

Sæt evt. sammen med en perspektivering af L. A. Rings kunstmaleri fra 1887; *Aften. Den gamle kone og døden*.
Se til højre.

